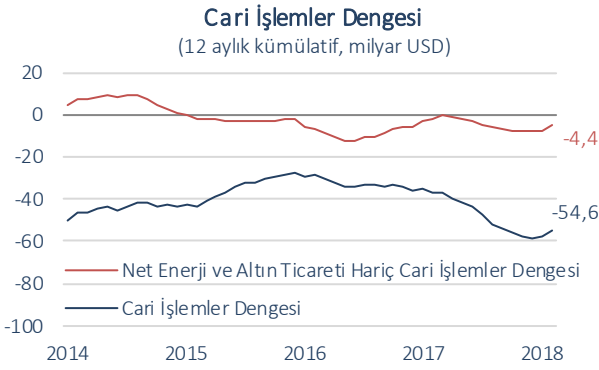

Cari açığa daralma eğilimi...

Ekonomik aktivitede yaşanan dengelenme paralelinde cari açığa Haziran ayında başlayan daralma eğilimi Temmuz ayında da devam etti. Bu dönemde cari açık beklentilere paralel olarak 1,75 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Geçtiğimiz yılın aynı ayında cari açık 4,7 milyar USD olmuştu. Parasal olmayan altın ithalatında yaşanan gerilemenin de etkisiyle dış ticaret açığındaki düşüş ile seyahat gelirlerinde yaşanan toparlanma cari dengedeki iyileşmede öne çıktı.

12 aylık kümülatif cari açık Temmuz'da 54,6 milyar USD ile son 5 ayın en düşük seviyesine indi. Net enerji ve altın ticareti hariç cari açık da 4,4 milyar USD ile Kasım 2017'den bu yana en düşük düzeye geriledi.

Seyahat gelirlerinde artış sürüyor.

Temmuz ayında dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 2,5 milyar USD azaldı. Kurlarda yaşanan yükselişe bağlı olarak ihracatın güçlenmesi, ithalatın ise baskı altında kalması bu gelişmede etkili oldu. Ayrıca, parasal olmayan net altın ithalatının bu dönemde 1,2 milyar USD gerilemesi de cari dengedeki iyileşmede rol oynadı.

Temmuz ayında seyahat gelirleri geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 538 milyon USD artarak cari açığındaki azalışa destek oldu. Ayrıca, seyahat giderlerinin yaklaşık son bir yıldır ilk

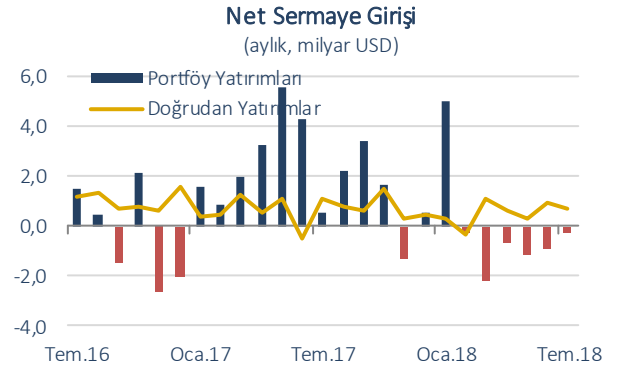
defa yıllık bazda düşüş kaydetmesi de cari dengeye olumlu yansıdı. Mevcut kur gelişmelerine bağlı olarak söz konusu katkının devam edebileceği öngörülmüyor.

Doğrudan yatırımlar...

Temmuz ayında doğrudan yatırımlar kaleminde 707 milyon USD'lik net sermaye girişi kaydedildi. Yurt içi yerleşiklerin yurt dışında yaptıkları doğrudan yatırımları artırmalarına bağlı olarak net doğrudan yatırımların cari açığı finansmanına katkısının geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla azaldığı görüldü.

Portföy yatırımlarında çıkış devam ediyor.

Temmuz ayında portföy yatırımları kaleminde 279 milyon USD tutarında net çıkış kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 463 milyon USD satış gerçekleştirmeleri dikkat çekti. Söz konusu satış miktarı Kasım 2016'dan bu yana en hızlı çıkışa işaret ediyor. Öte yandan, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 115 milyon USD tutarında net portföy girişi yaşandı.

Diğer yatırımlarda sermaye girişi...

Haziran ayında yüklü sermaye çıkışının yaşandığı diğer yatırımlar kaleminde Temmuz'da 764 milyon USD'lik sermaye girişi görüldü. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı efektif ve mevduat varlıklarındaki 701 milyon USD'lik artış diğer yatırımların katkısını sınırlandırdı.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2017	Temmuz 2018	Aralık 2017	Temmuz 2018
Cari İşlemler Dengesi	-47.436	-54.560	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	39.229	45.817	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	8.189	7.235	20,9	15,8
-Portföy Yatırımları	24.476	6.051	62,4	13,2
-Diğer Yatırımlar	5.682	14.481	14,5	31,6
-Net Hata ve Noksan	866	18.015	2,2	39,3
-Diğer	16	35	0,0	0,1
Rezervler⁽¹⁾	8.207	8.743	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

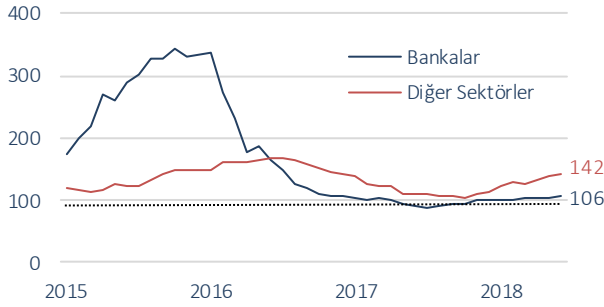
(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: TCMB, Datastream, IIF

Bankalar hem uzun hem kısa vadeli kredilerde net geri ödeyici olurken, diğer sektörler her iki vadede de net kredi kullanımı gerçekleştirdi.

12 aylık kümülatif verilere göre Temmuz ayı itibarıyla uzun vadeli borç çevirme oranı bankalarda %106 olurken, diğer sektörlerde %142 düzeyine yükseldi.

Uzun Vadeli Borç Çevirme Oranları
(12 aylık kümülatif, %)

Rezervlerde artış...

Mayıs-Haziran döneminde 9,8 milyar USD azalan rezerv varlıklar, Temmuz'da 2,4 milyar USD arttı. Şubat ayından bu yana cari açığın finansmanına güçlü katkı veren net hata noksan kaleminde Temmuz'da da 3 milyar USD'lik giriş yaşandı. Böylece, yılın ilk 7 ayında oluşan 33,1 milyar USD'lik cari açığın 17 milyar USD'si (%51) rezerv varlıklar ve net hata noksan aracılığıyla finanse edilmiş oldu.

Beklentiler...

Yılın üçüncü çeyreğine ilişkin öncü veriler ekonomik aktivitede ivme kaybına işaret ediyor. Ayrıca, para ve maliye politikasında alınan ve alınması beklenen tedbirlerin etkisiyle iç talebin önümüzdeki dönemde baskı altında kalacağı anlaşılıyor. Seyahat gelirlerindeki toparlanmanın olumlu etkisini de dikkate aldığımızda cari açığı daralmanın yılın kalanında süreceğini tahmin ediyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Temmuz 2018	Ocak - Temmuz 2017	2018	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-1.751	-26.009	-33.133	27,4	-54.560
Dış Ticaret Dengesi	-4.799	-29.914	-38.433	28,5	-67.474
Hizmetler Dengesi	3.593	8.565	11.732	37,0	23.107
Seyahat (net)	3.062	7.792	10.197	30,9	20.060
Birincil Gelir Dengesi	-592	-6.120	-6.662	8,9	-11.677
İkincil Gelir Dengesi	47	1.460	230	-84,2	1.484
Sermaye Hesabı	0	12	31	158,3	35
Finans Hesabı	1.232	-31.533	-21.489	-31,9	-36.510
Doğrudan Yatırımlar (net)	-707	-4.502	-3.548	-21,2	-7.235
Portföy Yatırımları (net)	279	-17.999	426	-	-6.051
Net Varlık Edinimi	-252	-725	111	-	442
Net Yükümlülük Oluşumu	-531	17.274	-315	-	6.493
Hisse Senetleri	-463	2.691	-1.245	-	-744
Borç Senetleri	-68	14.583	930	-93,6	7.237
Diğer Yatırımlar (net)	-764	-4.233	-13.032	207,9	-14.481
Efektif ve Mevduatlar	-366	-1.789	-7.455	316,7	-3.810
Net Varlık Edinimi	522	305	-2.217	-	1.059
Net Yükümlülük Oluşumu	888	2.094	5.238	150,1	4.869
Merkez Bankası	-23	-116	-91	-21,6	-230
Bankalar	911	2.210	5.329	141,1	5.099
Yurt Dışı Bankalar	737	519	4.578	782,1	3.173
Yabancı Para	801	-513	2.384	-	1.117
Türk Lirası	-64	1.032	2.194	112,6	2.056
Yurt Dışı Kişiler	174	1.691	751	-55,6	1.926
Krediler	-206	1.581	-4.448	-	-10.129
Net Varlık Edinimi	62	-190	-145	-23,7	630
Net Yükümlülük Oluşumu	268	-1.771	4.303	-	10.759
Bankacılık Sektörü	-931	-3.180	-1.743	-45,2	3.488
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	1.143	1.761	6.294	257,4	8.538
Ticari Krediler	-194	-4.010	-1.114	-72,2	-604
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	2	-15	-15	0,0	62
Rezerv Varlıklar (net)	2.424	-4.799	-5.335	11,2	-8.743
Net Hata ve Noksan	2.983	-5.536	11.613	-	18.015

Kaynak: TCMB, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bařekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayřim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.